

Frida Laursen beretter:

Lidt om fars familie, som farbror Niels Vestergaard Laursen gift med Kathrine, landpostbud i Herborg fortalte engang vi besøgte ham i 1960'erne og fætter Niels Peter Pedersen, landmand i Højbjerg, Ryde fortalte en del år senere:

Bedstefar, Niels Peter Laursen f. d. 21. maj 1846, døbt i Ryde kirke. Moderen: Ane Pedersdatter Faderen: Laust Nielsen, Ulstruphus, Ryde. Ca. 77-78 giftede bedstefar sig med Christiane Pedersen af Ryde en søster til Chr. Bøge Pedersen, der er en væver Bøge og to Bøgegårde, som også menes at have tilknytning til denne slægt, de bosatte sig som lejere hos en boelsmand Chr. Stadsbjerg, hvor de 5 af børnene er født, farbror Niels, som er den 6., fortæller at han er født i et hus ved Rydhaveskoven, som de købte for 1000 kr., de antages at være flyttet i 87. Der gik en sti tværs over markerne op til gården, som vore bedsteforældre brugte. Bedstefar var fast daglejer på Rydhave, bedstemor malkede, Niels Peter fortæller at der var 100 køer, der stod i 5 rækker og bedstemor skulle malke 20 af dem, undertiden hjalp hun også til - især i høst. Daglønnen var om vinteren 50 øre, om sommeren 1 kr. Til huset hørte en have, hvori man avlede kartofler og køkkensager. Man havde 2 geder, som fandt føden langs skoven og så havde man tilsagn om nogle læs hø fra Rydhave til dem. En gang da bedstefar og Niels Peters far var i færd med at bjærge noget hø til dem, kom en gig farende op over marken, ud for forvalteren skældende ud over at de gik her og bjærgede hø, mens kornet på Rydhave stod og rådnede på marken. Straks vendte de om gik i gang med at høste. De faste daglejere fik føden på slottet; folkestuen var en halvkælder med to lange borde, hver havde sin ske og kniv som sad oppe under bjælken, maden blev af pigerne sat i 'lemmen' som var i flugt med gulvet i folkekøkkenet, forkarlen satte det så ned på bordene. Pigerne kom kun i folkestuen, når de havde fri. Niels Peter fortæller, at han ofte var hos bedsteforældrene, da han var mindre. Når han blev træt tog bedstefar ham op på sine skuldre og bar ham, selv om han bedre kunne holde ud end bedstefar, der dengang var en syg mand. Farbror Niels fortæller at bedstefar i 1896 lå på Holstebro sygehus, hvor han blev opereret af dr. Ditlevsen, der sagde at det var den første operation af den slags, der blev foretaget og han kun var prøveklud. Han var derefter rask i 7 år, lå så et ½ år i Skive, 1½ år efter døde han fuldstændig ædt op af kræft. Kræften mentes at stamme fra et slag han fik ved at vælte med et hø- eller flyttelæs fra Vestergård i Bjert. Om sin mor husker Niels ikke meget, kun at hun var en god mor og at hun, når de var slemme til at drille, satte dem til at strikke. - min mor har også fortalt at far kunne strikke strømper og vanter. Niels fortæller at far en gang sendte en sten efter ham, som ramte ham på hælen, hvorfor han var i stand til at undløbe og hele dagen var hos en nabo.

Niels Peter fortæller at det altid var faster Hannes mand, Chr. Bro der kørte med herskabet på Rydhave, så han var en betroet mand, og at han da Rydhave blev udstykket fik kort fra forvalteren, der havde købt en gård nede syd på.

Faster Petrine blev gift med sin fætter Peter, som var søn af bedstemors bror Erik i lkast. De boede i Svendborg og onkel Peter var kaptajn. Søster Margrethe kan huske hvilken fest det var når onkel Peter kom på besøg, det var altid så spændende - næsten som en juleaften.

Faster Laura var gift med Christian Pedersen og boede i Mensalgaarden i Borbjerg, der kan jeg huske vi var på besøg og legede godt i skoven.

Det er ikke meget jeg husker om min far. vi glædede os til han kom hjem og holdt øje med, hvornår han drejede ind på vores vej, så vi kunne løbe ham i møde og komme op på cykelstangen det sidste stykke vej. Hvor husker jeg, hvor vi skulle passe på, når der blev læsket kalk og hvor hyggeligt det var, når man kort tid måtte sidde ved ham i sengen, mens han lå syg.

Kusine Kristiane (90 år) fra Mensalgaarden som vi besøgte i Dronninglund nu i august 2001 fortæller at far og hans første kone Margrethe, mor til Niels Erik og Christian, boede i et hus bag kirken i Borbjerg i 1919 da den spanske syge raserede. Niels Erik Og Christian kom i pleje hos morforældrene, da både far og Margrethe blev syge. På grund af den store smittefare var det vanskeligt at blive passet, men onkel Chr. kom og gjorde det, selv om præsten sagde til ham at han måtte tænke på at han havde ansvaret for en stor familie (han og faster Laura fik 14 børn). Ved stor påpasselighed - Kristiane fortalte at han rev gamle skjorter i klude og brændte dem så snart de var brugt - undgik han at blive syg, far blev rask men Margrethe døde. Selv om far fik hjælp ville bedsteforældrene ikke af med drengene. Kristiane fortæller at der var strid gennem længere tid mellem dem og ham og først da mor kom som husbestyrerinde lykkedes det ham at få dem hjem. På et kort som vi fandt i mors album har faster Petrine tilbudt far at komme og bo hos hende i Svendborg i et par måneder sammen med sine drenge, det ville være godt for dem alle tre og hun har råd til at have dem boende skriver hun. Kristiane fortæller videre at hun var med til mors og fars bryllup og at de boede i et hus ved siden af Hvam skole, om det var der eller i den ejendom uden for Hvam mejeriby, hvor

jeg er født, hun var pige i huset hos dem, glemte jeg at få at vide, men hun fortæller at far var en kærlig mand og mor var knagende dygtig, tingene skulle være i orden, når børnene kom hjem fra skole, blev tøjet rensset, så det var klar til næste dag og de små blev vasket og kom i rent til far og folkene (murersvendene, lærlingen og oppasserne) kom hjem til aften og skulle spise.